

**Сумський державний педагогічний університет
імені А.С.Макаренка**

ІНІІ інститут історії, права та міжнародних відносин

Кафедра права та методики викладання правознавства

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ

**до проведення практичних занять з професійно спрямованих
навчальних дисциплін**

Галузь знань 08 Право

Спеціальність 081 Право

Освітньо-професійна програма Право

Перший рівень вищої освіти

Мова навчання українська

Суми – 2020

Методичні рекомендації до проведення практичних занять з професійно спрямованих навчальних дисциплін для здобувачів вищої освіти за ОПП 081 Право. Суми: Сумський державний педагогічний університет імені А.С.Макаренка, 2020. – 10 с.

Розробники:

Мирославський С.В. – кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри права та методики викладання правознавства

Кучук А.М. – доктор юридичних наук, професор, професор кафедри права та методики викладання правознавства

Завідувач кафедри права
та методики викладання правознавства
к.пед.наук, доцент

Іваній О.М.

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

У сучасних умовах розвитку суспільства, важливим завданням освіти, у тому числі і правничої, є належна підготовка здобувачів вищої освіти до виконання професійних обов'язків. На сьогодні фактично незаперечним є необхідність формування у студентів soft skills. Виконати це завдання традиційними методами навчання навряд чи можливо.

Викладання навчальних дисциплін за освітньо-професійною програмою 081 Право Сумського державного педагогічного університету імені А.С.Макаренка має відповідати закладеній у цій програмі особливості: проведення частини занять з професійно орієнтованих дисциплін під час судових засідань та на базі правоохоронних органів; активне залучення представників правозахисних організацій та правоохоронних органів Сумського регіону до спільних заходів (семінарів, конференцій та ін.), що сприяє формуванню професійного світогляду здобувачів та якості їх підготовки.

Основний фокус освітньо-професійної програми 081 Право зроблено на виконанні практичних завдань, вдалого поєднання теоретичного матеріалу з практичною спрямованістю тематики, що вивчається.

На досягнення означеного і спрямоване застосування положень цих методичних рекомендацій.

Використання описаних у методичних рекомендаціях сприяє формуванню наступних програмних результатів:

ПРН 1. Визначати переконливість аргументів у процесі оцінки заздалегідь невідомих умов та обставин.

ПРН 2. Здійснювати аналіз суспільних процесів у контексті аналізованої проблеми і демонструвати власне бачення шляхів її розв'язання

ПРН 3. Проводити збір і інтегрований аналіз матеріалів з різних джерел.

ПРН 4. Формулювати власні обґрунтовані судження на основі аналізу відомої проблеми

ПРН 5. Давати короткий висновок щодо окремих фактичних обставин (даних) з достатньою обґрунтованістю.

ПРН 6. Оцінювати недоліки і переваги аргументів, аналізуючи відому проблему.

ПРН 7. Складати та узгоджувати план власного дослідження і самостійно збирати матеріали за визначеними джерелами.

ПРН 8. Використовувати різноманітні інформаційні джерела для повного та всебічного встановлення певних обставин

ПРН 9. Самостійно визначати ті обставини, у з'ясуванні яких потрібна допомога, і діяти відповідно до отриманих рекомендацій.

ПРН 11. Володіти базовими навичками риторики.

ПРН 12. Доносити до респондента матеріал з певної проблематики доступно і зрозуміло.

ПРН 13. Пояснювати характер певних подій та процесів з розумінням професійного та суспільного контексту.

ПРН 14. Належно використовувати статистичну інформацію, отриману з першоджерел та вторинних джерел для своєї професійної діяльності.

ПРН 17. Працювати в групі, формуючи власний внесок у виконання завдань групи.

ПРН 18. Виявляти знання і розуміння основних сучасних правових доктрин, цінностей та принципів функціонування національної правової системи.

ПРН 19. Демонструвати необхідні знання та розуміння сутності та змісту основних правових інститутів і норм фундаментальних галузей права.

ПРН 20. Пояснювати природу та зміст основних правових явищ і процесів.

ПРН 21. Застосовувати набуті знання у різних правових ситуаціях, виокремлювати юридично значущі факти і формувати обґрунтовані правові висновки.

ПРН 22. Готувати проекти необхідних актів застосування права відповідно до правового висновку зробленого у різних правових ситуаціях.

ПРН 23. Надавати консультації щодо можливих способів захисту прав та інтересів клієнтів у різних правових ситуаціях.

2. МЕТОДИ НАВЧАННЯ, ЩО ВИКОРИСТОВУЮТЬСЯ ПРИ ВИКЛАДАННІ ПРОФЕСІЙНО ОРІЄНТОВАНИХ НАВЧАЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН

Заняття з професійно орієнтованих навчальних дисциплін проводяться у формі лекцій, практичних занять.

Під час лекцій викладається основний зміст розділів програми. Їх матеріал узгоджується з вимогами нормативних документів, а також з вимогами освітньо-кваліфікаційної характеристики фахівця. Основна увага на лекціях приділяється найбільш складним питанням курсу, недостатньо відображеним у навчально-методичній літературі з дисциплін.

При вивченні професійно орієнтованих навчальних дисциплін використовуються вступна, тематичні й підсумкова лекції. Залежно від структури навчального матеріалу передбачено застосування монологічних, проблемних лекцій та лекцій-бесід, гостьових лекцій.

Семінарські заняття призначені для закріплення студентами лекційного матеріалу, практичні заняття забезпечують набуття ними практичних навичок у сфері правничої діяльності.

При вивченні професійно орієнтованих навчальних дисциплін використовуються наступні навчальні технології, що покликані забезпечити активізацію навчально-пізнавальної діяльності студентів на практичних та семінарських заняттях.

1. Робота в малих групах – використовується з метою активізації роботи студентів при проведенні семінарських і практичних занять. Це так звані групи психологічного комфорту, де кожен учасник відіграє свою особливу роль і певними своїми якостями доповнює інших. Використання цієї технології дає змогу структурувати практично-семінарські заняття за формою і змістом, створює можливості для участі кожного студента в роботі за темою заняття, забезпечує формування особистісних якостей та досвіду соціального спілкування.

2. Семінари-дискусії – передбачають обмін думками і поглядами учасників з приводу даної теми, а також розвивають мислення, допомагають формувати погляди і переконання, виробляють вміння формулювати думки й висловлювати їх, вчать оцінювати пропозиції інших людей, критично підходити до власних поглядів.

3. Презентації – виступи перед аудиторією – використовуються для представлення певних досягнень, результатів роботи групи, звіту про виконання індивідуальних завдань, захисту курсової роботи.

Самостійна робота студентів над вивченням дисципліни полягає в систематичному опрацюванні навчальних матеріалів: опорного конспекту лекцій, рекомендованої літератури, фахових видань, матеріалів, зібраних на базі практики тощо.

Індивідуально-консультативна робота – це вид навчальної роботи викладача зі студентами, яка здійснюється за графіком індивідуально-консультативної роботи у формі індивідуальних занять, консультацій, перевірки виконання індивідуальних завдань, перевірки та захисту завдань, які винесені на поточний контроль тощо.

Індивідуальні заняття проводяться зі студентами з метою підвищення рівня їх підготовки та розвитку індивідуальних творчих здібностей.

Консультація – це форма навчального заняття, при якій студент отримує відповіді від викладача на конкретні запитання або пояснення певних теоретичних положень чи аспектів їх практичного застосування.

МЕТОДИКИ АКТИВІЗАЦІЇ ПРОЦЕСУ НАВЧАННЯ

Проблемні лекції – спрямовуються на розвиток логічного мислення студентів і характеризуються тим, що коло питань за темою обмежується двома-трьома ключовими моментами, а увага студентів концентрується на матеріалі, якого немає в підручниках. Використовується досвід закордонних навчальних закладів з роздачею студентам друкованих матеріалів та

виділенням головних висновків з питань, що розглядаються. При читанні лекцій студентам ставляться питання для розвитку самостійного мислення, проте лектор відповідає на них, не чекаючи відповідей студентів. Системні питання в ході лекції відіграють активізуючу роль, стимулюючи студентів сконцентруватися і активно мислити в пошуках правильної відповіді.

Семінари-дискусії передбачають обмін думками учасників з приводу даної теми. Вони розвивають мислення, допомагають формувати погляди і переконання, виробляють вміння формулювати думки й висловлювати їх, вчать оцінювати пропозиції інших людей, критично оцінювати власні погляди.

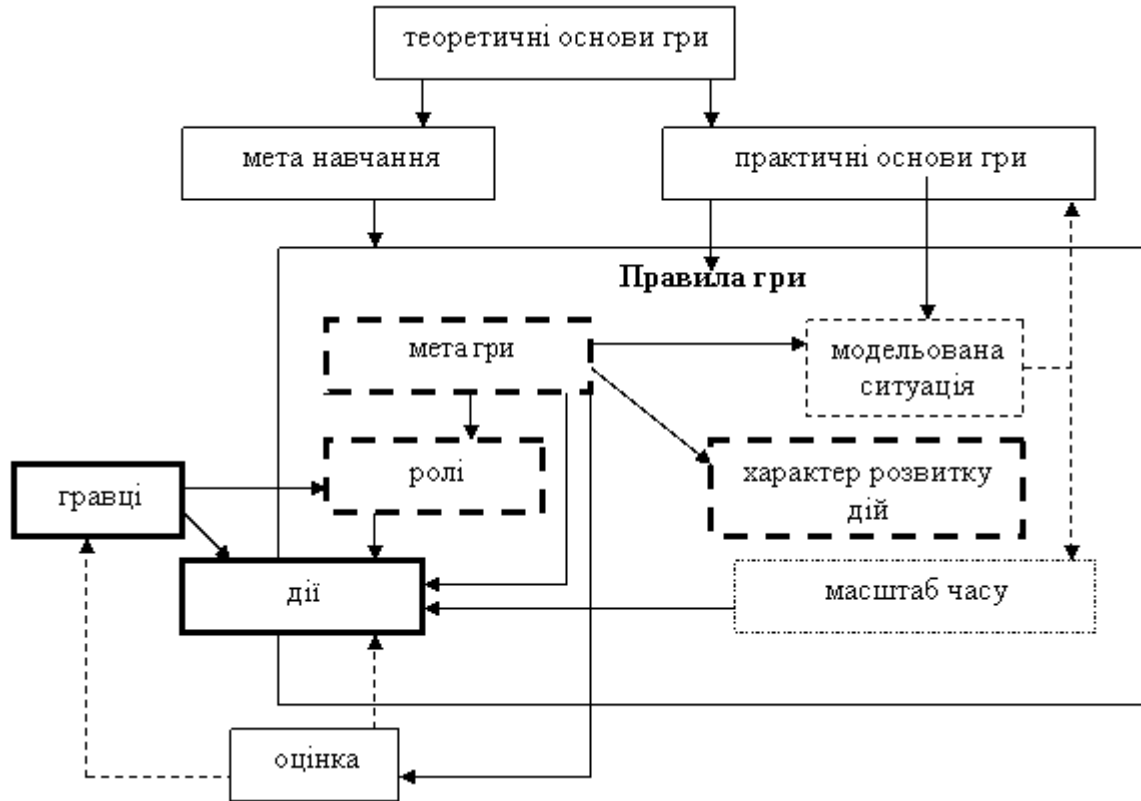
Мозковий штурм – це метод розв’язання невідкладних завдань протягом дуже обмеженого часу. Суть його полягає в тому, щоб висловити якнайбільшу кількість ідей за невеликий проміжок часу, обговорити і здійснити їх селекцію.

Кейс-метод (метод аналізу конкретних ситуацій) – дає можливість наблизити процес навчання до реальної практичної діяльності спеціалістів і передбачає аналіз виробничих, управлінських та інших ситуацій, складних конфліктних випадків, проблемних ситуацій, інцидентів у процесі вивчення навчального матеріалу.

Рольові ігри (інсценізації) – це форма активізації студентів, при якій вони задіяні в процесі інсценізації певної виробничої ситуації у ролі безпосередніх учасників подій

МЕТОДИ АКТИВНОГО НАВЧАННЯ:

Схема проведення професійної ділової гри

Модельована ситуація і результати гри повинні бути пов'язані із зрозумілими цілями навчання, які демонструють користь, що отримують гравці після закінчення гри. Рекомендації:

- гравець повинен бути здатний використовувати нові вміння і знання після закінчення гри;
- вчити гравців тому, що їм цікаво;
- забезпечувати зв'язок між результатами гри і професійною діяльністю гравця;
- пояснювати тему, впливаючи на успіх модельованої ситуації;
- мотивувати гравця.

Мозковий штурм (брейнстормінг) – процедура групового креативного мислення, точніше — це спосіб одержання від групи осіб великої кількості ідей

за короткий проміжок часу. Вважається за норму, якщо протягом 1,5 годин (дві академічних години) група продукує до сотні ідей.

Схема мозкової атаки:

1. Підготовка. Вибір проблеми і пророблення її шляхом індивідуальних реактивних прийомів. Наприклад: а) проблема б) пророблення проблеми за допомогою запропонованих у попередньому розділі питань; в) вибір головного шляху рішення висунутої проблеми; г) тестування всіх шляхів, що з'являються в поле свідомості. Така підготовча робота дає можливість оцінити суть проблеми і зробити висновок про головні напрямки групової роботи.

2. Формування креативної групи. Найбільший успіх мозкової атаки буде забезпечений при дотриманні наступних умов: група повинна складатися приблизно з десяти чоловік; у групі повинне бути усього лише кілька людей, знаючих у розглянутій проблемі, щоб надати повний простір уяві учасників.

3. Процедура мозкової атаки. Тут виділяються три етапи: – Вступ. Триває до 15 хвилин. Ведучий говорить про сутності методу, роз'ясняє правила дій учасників. Повідомляє проблему Проблеми записуються на дошці. Ведучий пояснює причину висування обраної теми, потім просить учасників запропонувати свої варіанти формулювань, що також записуються на дошці. – Генерація ідей. Учасники дискусії у вільній формі висловлюють свої ідеї, що фіксуються на дошці. Для цього залучаються призначені секретарі або асистенти. Як тільки відбувається затримка з висуванням нових ідей, що веде просить учасників поміркувати над проблемою, подивитися на дошку. Після паузи звичайно починається новий спалах ідей. Якщо такий не настає, що веде видасть бланки з питаннями, відповіді на які породжують такий спалах.

4. Висновок. Тут можуть мати місце два варіанти:

«Класичний» варіант. Викладач оцінює роботу.

Полегшений варіант. Оцінка ідей здійснюється самими учасниками.